

Analyse van en visie op de actualisatie van bijlage D – excretieforfaits van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet

Vermoedelijk bij u al bekend, is er vanuit de overheid een internetconsultatie opengesteld met betrekking tot een regeling die nogal wat veranderingen met zich mee zal brengen.¹ Deze regeling is voornemens om vanaf 1 januari 2020 de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet te wijzigen in verband met een integrale actualisatie van de excretieforfaits in bijlage D en de aanpassing van de omschrijving van enkele diercategorieën in Bijlage D (hierna: de voorgestelde regeling). In dit document zal VleesveeNL met u de verschillen en de mogelijke consequenties voor de vleesveehouderij (specifiek gezien voor de zoogkoeienhouderij en de mesters in vrouwelijk en mannelijk vee) benoemen als er vanuit de voorgestelde regeling wordt uitgegaan, zodat u dit eventueel kunt gebruiken in uw reactie op de Internetconsultatie. Het is van belang om te reageren, omdat *via een Internetconsultatie burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties kennis kunnen nemen van wetsvoorstellen en hun ideeën hierover kenbaar maken. Het doel is de transparantie van het wetgevingsproces te verbeteren en bij te dragen aan de kwaliteit van wetgeving. Door het verzamelen van reacties en commentaar wil het kabinet beter gebruik maken van kennis die in de samenleving beschikbaar is. Als betrokkenen vroegtijdig meepraten, leidt dat mogelijk tot wetgeving die nog beter uit te voeren en te handhaven is.*² Reageren kan tot en met 14 augustus 2019. Uw reactie wordt alleen gepubliceerd waarvan u als inzender daarvan heeft aangegeven dat deze openbaar mogen zijn.³ Daarnaast dient deze tekst mede als verduidelijking en toelichting voor de in te nemen standpunten door VleesveeNL te worden gezien.

¹ Zie onder meer het artikel “Mestexcretienormen vleesvee fors hoger” van 24 juli 2019 in het vakblad Boerderij.

www.boerderij.nl/Rundveehouderij/Nieuws/2019/7/Mestexcretienormen-vleesvee-fors-hoger-453642E/. Zie ook de column van Anita Heijdra “Diefstal op klaarlichte dag” van 24 juli 2019 in het vakblad Boerderij. www.boerderij.nl/Rundveehouderij/Blogs/2019/7/Diefstal-op-klaarlichte-dag-453324E/

² www.overheid.nl/help/internetconsultatie

³ Zie voor eerdere reacties: www.internetconsultatie.nl/excretieforfaits/reacties.

Ten behoeve van de overzichtelijk staan hieronder tabellen waarin de huidige excreties en de excreties van de voorgestelde regeling zijn weergegeven, zodat de verschillen zichtbaar zijn.⁴ Per diercategorie staat ook de mogelijke gevolgen en consequenties weergegeven.

Conclusie

In de voorgestelde regeling is er sprake van zowel veranderingen als van toevoegingen van diercategorieën. De voorgestelde betreffende regeling is een wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Echter, de in onderhavige Meststoffenwet gehanteerde definities blijven onveranderd. In beginsel is dit dan ook een onwenselijke situatie, want het is dan ook de vraag in hoeverre dit zich gaat verhouden met de precieze uitvoering en handhaving daarvan. Een concreet voorbeeld hiervan met vergaande gevolgen betreft het fosfaatrechtenstelsel. Het is namelijk mogelijk dat vleesveehouders onder meer te maken krijgen met een hogere excretie per dier in kg fosfaat. Voor vleesveehouders die hun fosfaatrechten hebben behouden, dient er accuraat op te worden ingespeeld. Desalniettemin een nadelige situatie gelet op wederom de langere aanwezige onduidelijkheid omtrent het fosfaatrechtenstelsel. In combinatie met de hogere excreties, leidt de voorgestelde regeling dan ook tot onevenredige gevolgen voor de vleesveehouders. Daarnaast is het een aspect dat de hogere excreties niet logisch zijn gelet op de uitoefening van het bedrijf in de praktijk.

Tenslotte is op basis van een praktijkvoorbeeld een soort van berekening uitgevoerd om de verschillen en de daarmee gepaarde bezwaren te verduidelijken en te concretiseren.

⁴ De cijfers zijn in een hoge mate van zorgvuldigheid en nauwkeurigheid in de tabel overgenomen. De kans is desalniettemin aanwezig dat er een schrijffout en/of typfout in voorkomt. Zekerheidshalve dient er dan ook gekeken te worden naar de officiële stukken www.internetconsultatie.nl/excretieforfaits.

De situatie dat een vrouwelijk kalf wordt ingezet voor de fokkerij en dus een kalf krijgt (categorie 101, 102, 103 en 120 volgens de voorgestelde regeling), leidt ten opzichte van de huidige regeling in de voorgestelde regeling niet tot dusdanige nadelige gevolgen gelet op de hoogte van excretie voor stikstof en fosfaat. De fosfaatexcretie is wel wat gestegen. Daarom van belang dat onder andere vraag zal worden gesteld in hoeverre van invloed op het fosfaatrechtenstelsel.

Wanneer de koe niet meer heeft gekalfd, maar voor de slacht is bedoeld, komt zij in categorie 122 terecht volgens de voorgestelde regeling. Er is daar wel sprake van een hogere excretie met daarbij waarschijnlijk de nadelige gevolgen. De denkwijze dient dan te zijn dat een koe binnen korte tijd dient te worden afgemest, zodat zij niet lang in die categorie is. Het is de vraag wat het peilmoment is dat een koe in een andere diercategorie komt. In de praktijk komt het namelijk best voor dat een koe onverwachts niet meer drachtig wordt. Daarnaast verschilt bij de ene koe en de andere koe het afmesttraject. Hoe wordt ermee omgegaan dat een koe die heeft gekalfd en het kalf laat zogen, tegelijkertijd wordt afgemest, per wanneer in een andere diercategorie?

De situatie voor de vrouwelijke kalveren die geen kalf zullen krijgen en de situatie voor de stierkalveren die roodvleesstieren worden, zal de voorgestelde regeling ten opzichte van de huidige regeling leiden tot vermoedelijke nadelige gevolgen voor de vleesveehouder. Volgens de voorgestelde regeling zijn de excreties van de (nieuwe) diercategorieën (121 en 122) namelijk veel hoger bepaald. Ook hierbij onder meer de vraag is wat welke specifieke gevolgen er (kunnen) zijn voor de vleesveehouders die hun fosfaatrechten hebben behouden.

101	Diersoort of diercategorie	Diernummer	Stalsysteem	Excretie per dier in de periode van 1 augustus tot 1 maart in m3	Excretie per dier per jaar in kg stikstof	Excretie per dier per jaar in kg fosfaat	Stikstof-correctie per dier per jaar in kg
Huidige situatie:	Jongvee jonger dan 1 jaar voor de melkveehouderij, en vrouwelijke opfokkalveren voor de vleesveehouderij tot 1 jaar	101	Drijfmest: Vaste mest:	4,4 2,2	32,3 29,1	9,6 9,6	
Voorgestelde regeling:	Jongvee jonger dan 1 jaar voor de melkveehouderij en vrouwelijk jongvee jonger dan 1 jaar dat later een kalf krijgt voor de vleesveehouderij of bestemd is om een kalf te krijgen voor de vleesveehouderij	101	Drijfmest: Vaste mest:	3,5 2,2	26,8 21,3	9,1 9,1	
Verschil:	Extra vereiste toegevoegd, namelijk dat de			Toekomstige regeling positiever mbt drijfmest.	Voorgestelde regeling heeft een	Voorgestelde regeling heeft een	

	<p>vrouwelijk dieren later een kalf krijgen dan wel zijn bestemd om een kalf te krijgen.</p> <p>Voorlopig dient ten opzichte van de oude regeling te zien als een beperking.</p>				gunstigere excretie.	gunstigere excretie.	
<p>Mogelijke gevolgen/consequenties:</p>	<p>Discussiepunt wanneer is een jongvee dier bestemd is om kalf te krijgen op die leeftijd. In hoeverre kan je dat al bepalen op jonge leeftijd? Hoe ziet de bewijslast op dat punt eruit voor de veehouder? Daarentegen wanneer de dieren echter niet gaan kalven of daarvoor zijn bestemd, vallen ze in categorie 121. Dezelfde excretie mbt stikstof en fosfaat. Weinig verandering daar dus in. Het is dan ook de vraag in hoeverre daar op wordt gehandhaafd.</p>						

102	Diersoort of diercategorie	Diernummer	Stalsysteem	Excretie per dier in de periode van 1 augustus tot 1 maart in m3	Excretie per dier per jaar in kg stikstof	Excretie per dier per jaar in kg fosfaat	Stikstofcorrectie per dier per jaar in kg
Huidige situatie:	Jongvee van ouder dan 1 jaar (alle runderen van 1 jaar en ouder inclusief overig vleesvee, maar met uitzondering van roodvleesstieren en fokstieren)	102	Drijfmest: Vaste mest:	9,5 4,7	66,9 61,3	21,9 21,9	
Voorgestelde regeling:	Vrouwelijk jongvee van 1 jaar voor de melkveehouderij en vrouwelijk jongvee van 1 jaar dat later een kalf krijgt voor de vleesveehouderij of bestemd is om een kalf te krijgen voor de vleesveehouderij	102	Drijfmest: Vaste mest:	8,2 5,2	53,2 42,3	21,3 21,3	

Vershil:	<p>Idem als bij categorie 101. Het kan worden gezien als een concretisering. Echter, wel sprake van beperking in beginsel doordat het moet gaan om vrouwelijk jongvee dat bestemd moet zijn om een kalf te krijgen dan wel een kalf krijgt.</p>			Hogere excretie bij vaste mest.	Voorgestelde regeling heeft een gunstigere excretie.	Voorgestelde regeling heeft een gunstigere excretie.	
Mogelijke gevolgen/ consequenties:	<p>Discussiepunt wanneer is een jongvee dier bestemd is om kalf te krijgen op die leeftijd. In hoeverre kan je dat al bepalen op die leeftijd? Consequenties met het schuiven? De situatie als een vaars onbedoeld niet drachtig is?</p> <p>Als de vaars geen kalf krijgt, valt het onder categorie 122 (bij leeftijd van 12 maanden). Gelet op de excreties gaat</p>						

	om slechts kleine verhogingen.						
--	--------------------------------	--	--	--	--	--	--

103	Diersoort of diercategorie	Diernummer	Stalsysteem	Excretie per dier in de periode van 1 augustus tot 1 maart in m3	Excretie per dier per jaar in kg stikstof	Excretie per dier per jaar in kg fosfaat	Stikstof-correctie per dier per jaar in kg
Huidige situatie:	(bestaat niet)						
Voorgestelde regeling:	Vrouwelijk jongvee van 2 jaar en ouder voor de melkveehouderij en vrouwelijk jongvee van 2 jaar en ouder dat later een kalf krijgt voor de vleesveehouderij of bestemd is om een kalf te krijgen voor de vleesveehouderij	103	Drijfmest: Vaste mest:	9,3 5,9	60,1 47,7	24,1 24,1	
Vershil:	Toevoeging						
Mogelijke gevolgen/consequenties:	Discussiepunt wanneer is een jongvee dier bestemd						

	<p>is om kalf te krijgen op die leeftijd. Hoe wordt daarmee omgegaan met de handhaving? Wat gebeurt er als vaars bedoeld en onbedoeld (niet) drachtig wordt. Volgens de huidige regeling zouden die vaarzen onder categorie 102 vallen. Daarin wel sprake van een hogere excretie dan in categorie 103 van de voorgestelde regeling.</p> <p>Wellicht aantrekkelijker om de vaarzen later te gaan kalven, gelet op de excreties van diercategorie 120. Daarentegen is het (voorlopig) nadelig voor je fosfaatrechten om de vaarzen later te laten kalveren. Daarom dient dan ook verduidelijking te komen.</p>						
--	---	--	--	--	--	--	--

104	Diersoort of diercategorie	Diernummer	Stalsysteem	Excretie per dier in de periode van 1 augustus tot 1 maart in m3	Excretie per dier per jaar in kg stikstof	Excretie per dier per jaar in kg fosfaat	Stikstof-correctie per dier per jaar in kg
Huidige situatie:	Fokstieren (stieren van 1 jaar en ouder)	104	Alle	7,6	72,2	25,9	
Voorgestelde regeling:	Fokstieren (stieren van 1 jaar en ouder voor de fokkerij van runderen voor de melkvee- of vleesveehouderij)	104	Drijfmest: Vaste mest:	10,0 6,3	64,4 51,2	25,9 25,9	
Vershil:	Specifieker gemaakt door aanvulling.			Vaste mest gunstiger ivm lage excretie	Lagere excretie	Lagere excretie	
Mogelijke gevolgen/ consequenties:	Geen						

115	Diersoort of diercategorie	Diernummer	Stalsysteem	Excretie per dier in de periode van 1 augustus tot 1 maart in m3	Excretie per dier per jaar in kg stikstof	Excretie per dier per jaar in kg fosfaat	Stikstofcorrectie per dier per jaar in kg
Huidige situatie:	Startkalveren voor rosé vlees of roodvlees (kalveren van ca. 14 dagen tot ca. 3 maanden die op gespecialiseerde bedrijven worden gehouden en vervolgens op een bedrijf als rosé vleeskalf dan wel roodvleesstier worden gehouden)	115	Alle	1,2	10,5	3,4	
Voorgestelde regeling:	Startkalveren voor rosé vlees tot ca. 3 maanden (kalveren die worden gehouden voor de productie van rosé vlees en na ca. 3 maanden op een ander bedrijf als rosé vleeskalf)	115	Alle	0,8	10,0	3,2	

	gehouden worden, met uitzondering van kalveren van melk- en kalfkoeien van 0 tot ten minste 14 dagen)						
Vershil:	De kalveren die roodvleesstieren worden, vallen hier dus niet meer onder gelet op verandering van definitie van diercategorie 115 en gelet op de toevoegingen van nieuwe diercategorieën.			Lager volgens de voorgestelde regeling	Lager volgens de voorgestelde regeling	Lager volgens de voorgestelde regeling	
Mogelijke gevolgen/ consequenties:	De kalveren die roodvleesstieren worden, vallen volgens de voorgestelde regeling onder categorie 121 en bij een leeftijd van 1 jaar onder 122. Dit heeft als groot nadelig gevolg dat dezelfde dieren nu veel hogere excretie hebben (zowel stikstof als fosfaat).						

--	--	--	--	--	--	--	--

120	Diersoort of diercategorie	Diernummer	Stalsysteem	Excretie per dier in de periode van 1 augustus tot 1 maart in m3	Excretie per dier per jaar in kg stikstof	Excretie per dier per jaar in kg fosfaat	Stikstof-correctie per dier per jaar in kg
Huidige situatie:	Weide- en zoogkoeien (koeien die ten minste eenmaal hebben gekalfd niet zijnde melk- en kalfkoeien)	120	Drijfmest: Vaste mest:	11,2 5,3	75,4 75,3	26,9 26,9	
Voorgestelde regeling:	Weide- en zoogkoeien (koeien die ten minste eenmaal hebben gekalfd, maar niet worden gehouden voor de productie van melk voor menselijke consumptie of verwerking of voor de fokkerij van runderen voor de melkveehouderij)	120	Drijfmest: Vaste mest:	10,6 6,7	58,2 51,1	27,4 27,4	

	en in de afgelopen 12 maanden geen kalf hebben gekregen voor de melkveehouderij)						
Vershil:	Verduidelijking en beperking dat (voormalige) melkkoeien er niet snel onder vallen vanwege de 12 maanden geen kalf te hebben gekregen.			Hogere excretie bij vaste mest.	Voorgestelde regeling heeft een gunstigere excretie.	Voorgestelde regeling heeft een hogere excretie, dus negatief.	
Mogelijke gevolgen/ consequenties:	Probleem voor de bedrijven die dubbeldoelkoeien mesten. Het is namelijk niet in de praktijk uit te voeren c.q. haalbaar van die 12 maanden. Het gevolg is dat ze in een diercategorie 100 vallen met hogere excretienorm.					Aantal fosfaat hoger, mogelijke gevolgen voor de bedrijven die hun fosfaatrechten behouden hebben om onder hun plafond te blijven zonder bij te kopen.	

121	Diersoort of diercategorie	Diernummer	Stalsysteem	Excretie per dier in de periode van 1 augustus tot 1 maart in m3	Excretie per dier per jaar in kg stikstof	Excretie per dier per jaar in kg fosfaat	Stikstof-correctie per dier per jaar in kg
Huidige situatie:	(bestaat niet)						
Voorgestelde regeling:	Overig vleesvee tot 12 maanden (runderen die gehouden worden voor de vleesveehouderij die niet bestemd zijn om een kalf te krijgen, niet zijnde kalveren van melk- en kalfkoeien van 0 tot ten minste 14 dagen, witvleeskalveren, startkalveren voor rosévees of rosévleeskalveren)	121	Drijfmest: Vaste mest:	3,5 2,2	26,8 21,3	9,1 9,1	
Vershil:	Toevoeging						
	De kalveren die later roodvleesstier			Dezelfde uitstoot als categorie 101	Dezelfde uitstoot als categorie 101	Dezelfde uitstoot als categorie 101	

Mogelijke gevolgen/ consequenties:	worden, vielen volgens huidige regeling onder categorie 115. Met de voorgestelde regeling vallen ze onder categorie 121. Dat is een nadelig gevolg gelet op de hogere excretienorm.						
---------------------------------------	---	--	--	--	--	--	--

122	Diersoort of diercategorie	Diernummer	Stalsysteem	Excretie per dier in de periode van 1 augustus tot 1 maart in m3	Excretie per dier per jaar in kg stikstof	Excretie per dier per jaar in kg fosfaat	Stikstofcorrectie per dier per jaar in kg
Huidige situatie:	Roodvleesstieren van ca. 3 maanden tot de slacht (inclusief ossen en vrouwelijke dieren die op de dezelfde wijze worden gemest)	122	Drijfmest: Vaste mest:	4,2 2,2	28,2 25,6	9,7 9,7	
Voorgestelde regeling:	Overig vleesvee van 12 maanden tot de slacht (runderen die gehouden worden voor de vleesveehouderij, die nooit een kalf hebben gekregen en niet	122	Drijfmest: Vaste mest:	8,4 5,3	53,0 42,2	21,7 21,7	

	bestemd zijn om een kalf te krijgen)						
Vershil:	<p>VERRUIMING van de definitie. Ook vrouwelijke dieren die niet hebben gekalfd vallen hier onder.</p> <p>Sprake van een hogere excretie.</p>			In de voorgestelde regeling hogere excretie	In de voorgestelde regeling hogere excretie	In de voorgestelde regeling hogere excretie	
Mogelijke gevolgen/ consequenties:	<p>Nadelige gevolgen door de excretie voor afmestbedrijven, alsmede van diercategorie wijziging.</p> <p>Roodvleesstieren vallen volgens de huidige regeling de eerste drie maanden onder categorie 115 vallen, met daarbij een lagere excretienorm.</p>					<p>Dit kan gevolgen hebben voor het aantal fosfaatrechten voor veehouders die deze niet hebben ingeleverd. Het is dan aantrekkelijker om de dieren op een jonge leeftijd te laten kalven.</p>	

